

Livets väg

nr 25/2022-05-27

Jesus sa: Jag är vägen,
sanningen och livet. Ingen
kommer till Fadern utom
genom mig (Joh. 14:6).

Vägen genom Bibeln (10)

Fortsättning på berättelsen om Mose. Vi behandlar i några artiklar följande:

1. Folkets slaveri i Egypten och Guds räddning genom Mose.
2. Tio Guds bud och synen på lagen.
3. Tabernaklet och prästtjänsten.
4. Tro och otro under ökenvandringen.

1. Guds räddning genom Mose. (forts.)

I den brinnande busken hade Gud nämnt sitt heliga namn till Mose:

*Gud sade till Mose: ”Jag är den **Jag Är.**” Och han fortsatte: ”Så ska du säga till Israels barn: **Jag Är** har sänt mig till er.” (Ex. 3:14)*

På hebreiska anspelar detta på det heliga gudsnamnet JHVH som förr brukade skrivas Jehova och bland moderna teologer Jahve. Professor Hugo Odeberg reagerade mot detta och menade att det heliga gudsnamnet inte bör uttalas alls. Judarna själva gör inte det utan läser istället Adonáj (Herren) och Elohím (Gud) när ordet JHVH står i texten. Luther valde att i sin översättning alltid skriva detta namn med riktigt stora bokstäver så att man i hans översättning kan se var grundtexten har Herren (Adonáj) och var det i texten står JHVH (HERREN). När det i Ex. 3:14 står ”Jag är den JAG ÄR” ser de hebreiska bokstäverna ut så här:

אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה

och när det står ”JAG ÄR har sänt mig” ser det ut så här:

אֶהְיֶה שְׁלַחְנִי

Slutligen: när det står HERREN ser bokstäverna ut så här (man läser alltid från höger till vänster!)

יְהוָה

vilket med våra bokstäver är JHVH (det heliga Gudsnamnet). Tecknen under de stora bokstäverna är vokaler som inte finns med i den ursprungliga texten. De sattes dit av de s.k. masoreterna omkring 800-900 e.Kr. för att visa hur judarna brukade läsa texten. De mest kända masoreterna bestod av mycket lärda män, som tillhörde familjerna Ben-Asher och Ben-Naftali.

Folkbibeln skriver: *Det heliga gudsnamnet, som kan översättas ”Han som är”, uttalades troligen Jahvé. Någon gång efter exilen på 500-talet f Kr hade man i vördnad slutat uttala namnet och visade med vokaltecken att det skulle ersättas med Adonai, som betyder ”Herre”. I översättningen markeras Jhvh med HERREN, skrivet med kapitäl. Det tidigaste omnämnandet utanför Bibeln är en inskription i det egyptiska Solebtemplet från tidigt 1300-tal f Kr (strax efter uttåget), där det talas om ”Jahvés ökennomaders land”.*

I Mose lag står det på ett ställe att *den som smädar NAMNET skall straffas med döden (3 Mos. 24:11)*. Det gällde en händelse då en ung man smädade Gud. Gud sade då till Mose:

”Till Israels barn ska du säga: Om någon hädar sin Gud kommer han att bära på synd. Och

Livets väg

Evangeliskt-lutherskt kyrkoblاد

Nr 25, 27 maj 2022

Red. kyrkoherde Sten Rydh

den som smäddar Herrens namn ska straffas med döden.” (3 Mos.24:15f)

Här antyds att Mose inte ville uttala namnet ”HERREN” utan endast skriver ”NAMNET”.

Inom parentes skall här sägas att kristna länder och även många andra alltid har ansett hädelse av Gud som något ytterst allvarligt. Därför hade (och har) många länder runtom i världen s.k. hädelseparagrafer i sin lagstiftning. I vår tid menar tyvärr sekulariserade människor att det bör höras till yttrandefriheten att både häda Gud, bränna religiösa skrifter m.m. Vi skall då komma ihåg att den naturliga lagen gäller alla människor. Den är inskriven i alla människors hjärtan och säger att det måste finnas en Gud som skapat världen och allt det underbara i universum, samt att det är synd och skam att inte vörda och tillbedja denne skapare. Som kristna vet vi vem Han är genom Bibelns uppenbarelse. Men även icke-kristna människor borde inse, att man inte skall bränna religiösa skrifter och uttala förbannelser och hädelser mot Gud och att sådant inte bör tolereras.

I nya testamentet omtalas Jesus som den som är bärare av det heliga Gudsnamnet. Paulus skriver:

*För om du med din mun bekänner att **Jesus är Herren** och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, ska du bli frälst. (Rom.10:9)*

*Därför ska ni veta att ingen som talar genom Guds Ande säger: "Förbannelse över Jesus", och att ingen kan säga "**Jesus är Herren**" annat än i kraft av den helige Ande. (1 Kor. 12:3)*

Framför allt har vi följande viktiga ställe:

*Därför har Gud också upphöjt honom över allting och gett honom **namnet över alla namn**, för att i **Jesu namn** alla knän ska böjas, i himlen och på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att Jesus Kristus är **Herren**, Gud Fadern till ära. (Fil. 2:9-11)*

Enligt detta ställe har Jesus *Namnet över alla namn*, och det innebär att han är sann Gud, ett med Fadern och Sonen i evighet. När han slutligen kommer tillbaka och dömer hela världen måste till sist alla som har avvisat och smäddat honom också bekänna att han verkligen är HERREN.

Men den som inte omvänt sig här i tiden och kommit till tro på Herren Kristus, kan inte göra det vid eller efter hans återkomst. Det är då för sent. Därför uppmanas alla människor *idag* att omvända sig och tro på Kristus!

De tio plågorna

Guds befallning till Mose och Aron var att gå till Farao med Herrens uppmaning att folket skulle släppas så att de kunde färdas till öknen och hålla gudstjänst där. Farao insåg att han då skulle bli utan största delen av den skickliga arbetskraft som fanns i Egypten. Det var ju Israels folk som utförde alla vackra byggnadsverk som Farao var så stolt över. Hans egna medborgare kunde säkert leva ett ganska bekvämt liv medan israelerna fick arbeta mycket hårt som slavar. Därför vägrade Farao tio gånger att släppa folket.

Gud sände då den ena plågan efter den andra. Det var fruktansvärda straffdomar som kom över egyptierna medan Israels folk blev skonat varje gång. Ändå ville Farao inte släppa folket. Så är det också i vår tid när Gud sänder olika plågor, sjukdomar, krig och annat elände. De flesta människor förhärdar då ändå sina hjärtan och fortsätter med sin ogudaktighet utan att förstå att Guds straffdomar är till för att väcka upp människorna så att de börjar fråga efter Gud och hans ord. De som står emot Gud blir ofta förhärdade som det står om Farao:

Men jag ska göra hans hjärta hårt så att han inte släpper folket. (Ex. 4:22)

Fortsättning i nästa nr.